

καρτάλι

καρτάλι, το, ουσ. [<τουρκ. kartal], είδος αετού. **1α.** (στη γλώσσα της αργκό) ο πολυφαγάς: «μόλις έστρωσαν το τραπέζι, έπεσε ο τάδε σαν καρτάλι και δεν προλάβανε να φάμε τίποτα». **β.** ο άρπαγας: «μόλις πέθανε ο γέρος, έπεσαν σαν τα καρτάλια οι συγγενείς του πάνω στην περιουσία του». Αναφορά στο αρπακτικό πτηνό. **2.** στον πλ. **τα καρτάλια**, (στη γλώσσα της αργκό) οι χωροφύλακες, οι αστυνομικοί: «πλάκωσαν μεσάνυχτα τα καρτάλια και μπλόκαραν τη μπαρμπουτιέρα». **3.** επιτήδεια και αρπακτικά άτομα της πιάτσας που, μόλις αντιληφθούν κάποιον πλούσιο αφελή, τον διπλωρώνουν για να του φάνε τα χρήματα: «μόλις κατάλαβαν πως είναι γιαγλής, έπεσαν τα καρτάλια και τον μάδησαν». Συνών. *κοράκι (4γ) / όρνιο (3β)*. **4.** οι υπάλληλοι γραφείου κηδειών, που συχνάζουν στα νοσοκομεία και πλευρίζουν τους συγγενείς εκείνου που μόλις πέθανε, για να αναλάβουν την κηδεία του: «σήμερα όλα τα νοσοκομεία είναι γεμάτα από καρτάλια, που εκμεταλλεύονται τη σύγχυση και τον πόνο εκείνων που έχασαν τον άνθρωπό τους». Από παρομοίωση των υπαλλήλων των γραφείων κηδειών με το καρτάλι, που είναι σαρκοβόρο και αρπακτικό πουλί. Συνών. *κοράκι (4α) / όρνιο (3α)*.

- *έπεσαν σαν τα καρτάλια*, (ιδίως για συγγενείς εκλιπόντος) όρμησαν απροκάλυπτα να επωφεληθούν από την περιουσία του: «ο μακαρίτης είχε κάτι συγγενείς, που έπεσαν σαν τα καρτάλια πάνω στην περιουσία του». Από την εικόνα των σαρκοβόρων πουλιών που πέφτουν και ξεκοκαλίζουν το πτώμα του ζώου που βρίσκουν. Συνών. *έπεσαν σαν τα κοράκια / έπεσαν σαν τα όρνια*.

- *όρμησαν σαν τα καρτάλια ή όρμηξαν σαν τα καρτάλια*, βλ. φρ. *έπεσαν σαν τα καρτάλια*.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας